

Iskandery na granicach NATO

Andrzej Wilk

14 grudnia w wysokonakładowym niemieckim dzienniku *Bild* ukazał się materiał o rozmieszczeniu przez Rosję w obwodzie kaliningradzkim w pobliżu granicy z Polską oraz wzdłuż granicy Federacji Rosyjskiej z krajami bałtyckimi rakiet balistycznych krótkiego zasięgu 9K720 Iskander (kod NATO SS-26 Stone), mogących razić cele w odległości do 500 km. Do rozmieszczenia miało dojść w 2013 roku. Gazeta powołała się na niejawne zdjęcia satelitarne, podkreśliła także, że Iskandery mogą przenosić głowice jądrowe, a w ich zasięgu znajduje się nie tylko całe terytorium Polski, lecz teoretycznie także Berlin. Ich rozmieszczenie ma być odpowiedzią Rosji na plany budowy europejskiej tarczy antyrakietowej.

16 grudnia komentujący informację *Bild* rzecznik Ministerstwa Obrony Rosji gen. Igor Konaszenkow stwierdził, że Iskandery znajdują się na wyposażeniu Zachodniego Okręgu Wojskowego, a ich rejon dyslokacji nie naruszają porozumień międzynarodowych.

Komentarz

- Dyslokowana w obwodzie kaliningradzkim 152. Brygada Rakietowa (BR; Czerniachowsk) oficjalnie nie została jeszcze przebrojona w rakiety Iskander. Jej podstawowym uzbrojeniem są rakiet starszej generacji 9K79 Toczka-U (SS-21 Scarab). Pierwsze egzemplarze Iskanderów, które można traktować jako załączek przebrożenia 152. BR, najprawdopodobniej trafiły do obwodu kaliningradzkiego z 26. BR (Ługa, obwód leningradzki) w 2013 roku w ramach ćwiczeń i pozostały tam. 26. BR została przebrojona w rakiety Iskander w 2011, a w 2013 roku miała otrzymać ich zmodernizowaną wersję (m.in. z wydłużonym zasięgiem), co umożliwiłoby względnie skryte przemieszczenie części wcześniej otrzymanych Iskanderów do Czerniachowska. Zdjęcia satelitarne, na które powołuje się *Bild*, mogą dotyczyć ćwiczebnego wyprowadzenia rakiet znajdujących się na wyposażeniu obu brygad (152. i 26. BR wchodzi w skład Zachodniego Okręgu Wojskowego) na pozycje bojowe, do czego mogło dojść we wrześniu br.
- Iskandery wprowadzane są do uzbrojenia armii rosyjskiej od 2006 roku, w pierwszej kolejności trafiały do jednostek szkolnych. Zgodnie z założeniami Państwowego Programu Uzbrojenia na lata 2011–2020 mają w nie zostać przebrożone wszystkie rosyjskie brygady rakietowe (10). W br. nastąpiło przyspieszenie tego procesu, a z

planów budżetowych wynika, że trend w najbliższych latach zostanie utrzymany. Całkowitego przebrojenia w rakiety Iskander należy się spodziewać najpóźniej w 2018 roku. Do grudnia 2013 roku w pełni wyposażono w Iskandery trzy brygady, z tego dwie stacjonujące w europejskiej części Rosji. Dwie kolejne brygady (w tym jedna w europejskiej części) mają je otrzymać w roku 2014. Nie wymieniono wśród nich 152. BR, jednak jej przebrojenie – jak pozostałych brygad – należy uznać za przesądzone, niezależne od postępów rozmieszczenia w Europie elementów tarczy przeciwrakietowej.

- Kwestią otwartą pozostaje obecność w obwodzie kaliningradzkim taktycznej broni jądrowej. Wysoce prawdopodobne jest, że znajduje się ona tam od czasów sowieckich. Poufne informacje w tym względzie pochodzące od strony rosyjskiej (przekazywane m.in. zachodnim środowiskom eksperckim) mogą stanowić zarówno potwierdzenie faktu, jak i celową dezinformację.